

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ

ชื่อผู้เขียน นางสาวอรนุช เขียวสะอาด

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์	ปานอุทัย	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลดาวัลย์	ภูมิวิษณุเวช	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีลักษณ์	วรรณฤทธิ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา	ปรีชญญกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ กรรณิการ์	พงษ์สนิธา	กรรมการ

#### บทคัดย่อ

โรคหลอดเลือดหัวใจ เป็นการเจ็บป่วยเรื้อรัง ที่จำเป็นต้องมีการรักษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากอาการของโรคจะส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และเศรษฐกิจ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพให้เหมาะสมเป็นวิธีการที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่จำเป็นต้องทำร่วมกับการรักษาโดยวิธีอื่น ๆ เพื่อควบคุมโรคและป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากโรค ซึ่งการที่ผู้ป่วยจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพได้นั้น ผู้ป่วยจะต้องมีการรับรู้ว่าคุณมีสมรรถนะเกิดขึ้นก่อน จึงจะเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพได้ การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ ซึ่งมารับการรักษาที่คลินิกโรคหัวใจ แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลเชียงคำ จังหวัดพะเยา ในระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง กันยายน 2544 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 30 ราย และทำการแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและควบคุม โดยการสุ่ม กลุ่มละ 15 ราย กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนจากผู้วิจัย ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป แบบสัมภาษณ์การรับรู้สมรรถนะแห่งตน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นที่ทดสอบ โดยการ ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .82 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วย โรคหลอดเลือดหัวใจ มีความเชื่อมั่นจากการทดสอบซ้ำเท่ากับ .90 และโปรแกรมการส่งเสริม สมรรถนะแห่งตนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของ แบนดูรา (Bandura, 1997) ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน นำไป ทดลองใช้กับกลุ่มผู้ป่วยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ราย แล้วนำข้อเสนอแนะ ที่ได้มาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้วิธีหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตน และคะแนนพฤติกรรมสุขภาพก่อนและหลัง การส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนของกลุ่มทดลอง ด้วยสถิติทดสอบค่าที่ที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent sample) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตน และคะแนนพฤติกรรมสุขภาพระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความ แปรปรวนร่วม (analysis of covariance)

ผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

1. คะแนนสมรรถนะแห่งตนของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ ภายหลังได้รับการส่งเสริม สมรรถนะแห่งตนสูงกว่าก่อนได้รับการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001
2. คะแนนพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ ภายหลังได้รับการส่งเสริม สมรรถนะแห่งตนสูงกว่าก่อน ได้รับการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001
3. ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจกลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน มีระดับ คะแนนสมรรถนะแห่งตนสูงกว่าผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 และ
4. ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจกลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน มีระดับ คะแนนพฤติกรรมสุขภาพสูงกว่าผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผลของการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน ทำให้ผู้ป่วยโรค หลอดเลือดหัวใจมีสมรรถนะแห่งตนสูงขึ้นและมีพฤติกรรมสุขภาพดีขึ้น

**Thesis Title** Effect of Self-efficacy Enhancement on Health Behaviors Among Coronary Heart Disease Patients

**Author** Miss Oranuch Keawsaard

**M.N.S.** Medical and Surgical Nursing

**Examining Committee**

Lecturer Dr. Sirirat	Panuthai	Chairman
Assistant Professor Ladawan	Phumvitchuvate	Member
Assistant Professor Dr. Taweeluk	Vannarit	Member
Associate Professor Dr. Sukunya	Parisonyakul	Member
Associate Professor Kannikar	Pongsanit	Member

**Abstract**

Coronary heart disease (CHD) is a chronic illness that need to be treated continually. The symptoms of CHD have a great impact on physical, psychological, socioeconomical and emotional aspect. Health behavior modification is an important mean that should be incorporated with other treatments to control and prevent complications of disease. In order to modify health behaviors, the coronary heart disease patients should perceive that they have an ability to perform those behaviors. Then, the purpose of this quasi-experimental study was to examine the effect of self-efficacy enhancement on health behaviors among coronary heart disease patients. The subjects were coronary heart disease patients followed up at the Heart Clinic, Out-Patient Department, Chiangkham Hospital, Phayao province during June to September 2001. Thirty patients were purposively selected and were randomly assigned equally into experimental and control groups. Subjects in the experimental groups received Self-efficacy Enhancement Program provided by the researcher while those in the control group received routinely nursing care by the nursing staff at the Heart Clinic. The instruments employed in this study consisted of

the Perceived Self-efficacy of CHD Patients Scale with the Cronbach' coefficient alpha reliability of .82, the Health Behaviors of CHD Patients Scale with test-retest reliability of .90, and the Self-efficacy Enhancement Program developed based on the Self-efficacy theory of Bandura (1997) was examined by 5 experts for content validity. This program was tried out with two coronary heart disease patients in the similar situation, then was modified before implementing.

Data were analyzed by using mean and standard deviation. The differences within group of self-efficacy of CHD patient scores and health behaviors scores were tested by t-test for dependent sample, whereas the differences of self-efficacy scores and health behaviors scores between treatment and control group were tested by analysis of covariance.

The results revealed that

1. The post-test mean scores of self-efficacy of the experimental group after participating in the Self-efficacy Enhancement Program were statistically significant higher than that before participating in the program, ( $p < .001$ );
2. The post-test mean scores of health behaviors of the experimental group after participating in the Self-efficacy Enhancement Program were statistically significant higher than that before participating in the program, ( $p < .001$ );
3. The different mean scores of self-efficacy of the experimental group were statistically significant higher than those of the control group, ( $p < .001$ ); and
4. The different mean scores of health behaviors of the experimental group were statistically significant higher than those of the control group, ( $p < .05$ ).

The results of this study indicate that the effect of the self-efficacy enhancement program could improve perceived self-efficacy and health behaviors among coronary heart disease patients.